

Переклад затверджений

Заступник генерального директора Урядового офісу
координації європейської та
євроатлантичної інтеграції
Секретаріату Кабінету Міністрів України
(найменування посади)

О.В. Генчев

(підпис)

(ініціали та прізвище)

30 листопада 2020 р.

19.05.2015

UA

Офіційний вісник Європейського Союзу

L 123/1

РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) 2015/751

від 29 квітня 2015 року

про міжбанківські комісії за платіжні операції з використанням платіжних
карток

(Текст стосується ЄЄП)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу, зокрема його
статтю 114(1),

Беручи до уваги пропозицію Європейської Комісії,

Після передання проекту законодавчого акта національним парламентам,

Беручи до уваги висновок Європейського Центрального Банку ⁽¹⁾,

Беручи до уваги висновок Європейського економічно-соціального комітету ⁽²⁾,

Діючи згідно зі звичайною законодавчою процедурою ⁽³⁾,

Оскільки:

- (1) Фрагментація внутрішнього ринку шкодить конкурентоспроможності, зростанню та створенню робочих місць у Союзі. Задля забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку необхідно усунути прямі та непрямі перешкоди належному функціонуванню та завершити формування інтегрованого ринку електронних платежів, де відсутні відмінності між національними та транскордонними платежами.
- (2) Директива Європейського Парламенту і Ради 2007/64/ЄС ⁽⁴⁾ створила правову базу для формування внутрішнього ринку платежів Союзу, оскільки вона значною мірою спростила діяльність надавачів платіжних послуг шляхом встановлення однакових правил для надання платіжних послуг.
- (3) Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 924/2009 ⁽⁵⁾ запровадив принцип, за яким збори, що їх сплачують користувачі за транскордонний платіж в

РЕГЛАМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) 2015/751**від 29 квітня 2015 року****про міжбанківські комісії за платіжні операції з використанням платіжних карток****(Текст стосується ЄЄП)**

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про функціонування Європейського Союзу, зокрема його статтю 114(1),

Беручи до уваги пропозицію Європейської Комісії,

Після передання проекту законодавчого акта національним парламентам,

Беручи до уваги висновок Європейського Центрального Банку ⁽¹⁾,Беручи до уваги висновок Європейського економічно-соціального комітету ⁽²⁾,Діючи згідно зі звичайною законодавчою процедурою ⁽³⁾,

Оскільки:

- (1) Фрагментація внутрішнього ринку шкодить конкурентоспроможності, зростанню та створенню робочих місць у Союзі. Задля забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку необхідно усунути прямі та непрямі перешкоди належному функціонуванню та завершити формування інтегрованого ринку електронних платежів, де відсутні відмінності між національними та транскордонними платежами.
- (2) Директива Європейського Парламенту і Ради 2007/64/ЄС ⁽⁴⁾ створила правову базу для формування внутрішнього ринку платежів Союзу, оскільки вона значною мірою спростила діяльність надавачів платіжних послуг шляхом встановлення однакових правил для надання платіжних послуг.
- (3) Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 924/2009 ⁽⁵⁾ запровадив принцип, за яким збори, що їх сплачують користувачі за транскордонний платіж в євро, стали еквівалентними зборам за відповідний платіж в межах держави-члена, в тому числі за операції з використанням платіжних карток, на які поширюється дія цього Регламенту.
- (4) Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 260/2012 ⁽⁶⁾ визначив правила для функціонування кредитних переказів та прямого дебетування в євро на внутрішньому ринку, але сфера його застосування не поширюється на операції з використанням платіжних карток.
- (5) Директива Європейського Парламенту і Ради 2011/83/ЄС ⁽⁷⁾ покликана гармонізувати деякі правила щодо договорів, укладених між споживачами та торговцями, в тому числі правила щодо комісії за користування платіжними засобами, на основі яких держави-члени забороняють торговцям стягувати за користування певними платіжними засобами комісію, що перевищує вартість витрат торговця за користування такими засобами.
- (6) Безпечні, ефективні, конкурентоспроможні та інноваційні електронні платежі відіграють надзвичайно важливу роль у тому, щоб споживачі, торговці та компанії користувалися всіма перевагами внутрішнього ринку, особливо в умовах глобального переходу до електронної комерції.
- (7) Деякі держави-члени вже ухвалили або готують проекти законодавчих актів, що прямо або опосередковано врегульовують питання міжбанківських комісій, а також інші питання, як-

от граничну ставку міжбанківських комісій на різних рівнях, торгові збори, правило «приймання всіх карток» та заходи з мотивування. Чинні адміністративні рішення в деяких державах-членах мають суттєві відмінності. Задля забезпечення більш узгоджених рівнів міжбанківських комісій очікується подальше введення регуляторних заходів на національному рівні, покликаних вплинути на ставки таких комісій або на розбіжності між такими ставками. Зазначені національні заходи швидше за все створять значні перешкоди завершенню формування внутрішнього ринку карткових платежів і платежів в мережі Інтернет та через мобільні застосунки з використанням платіжних карток і, таким чином, перешкоджатимуть вільному наданню послуг.

- (8) Платіжні картки є найпоширенішим електронним платіжним інструментом, який використовують для роздрібних купівель. Однак інтеграція ринку платіжних карток Союзу все ще далека від завершення, оскільки численні платіжні технології не можуть вийти за межі національних кордонів, а нові загальносоюзні учасники стикаються з перешкодами при виході на ринок. Необхідно усунути перешкоди ефективному функціонуванню ринку платіжних карток, у тому числі у сфері карткових платежів і платежів у мережі Інтернет та через мобільні застосунки з використанням платіжних карток.
- (9) Задля забезпечення ефективного функціонування внутрішнього ринку необхідно заохочувати та спрощувати використання електронних платежів на користь торговців та споживачів. Картки та інші засоби електронних платежів можуть використовуватися у більш гнучкий спосіб, зокрема, для сплати онлайн, з метою отримання переваг від внутрішнього ринку та електронної комерції; водночас електронні платежі пропонують торговцям потенційно вищу безпеку розрахунків. Тому заміна готівкових розрахунків операціями з використанням платіжних карток може стати вигідною для торговців і споживачів, якщо комісію за використання платіжних карткових схем буде встановлено на економічно ефективному рівні, що водночас буде заохочувати добросовісну конкуренцію, інновації та вихід на ринок нових операторів.
- (10) Міжбанківські комісії зазвичай застосовуються між надавачами платіжних послуг, що приймають картки (далі — «еквайри»), та надавачами платіжних послуг, що видають картки, (далі — «емітенти»), які належать до певної платіжної карткової схеми. Міжбанківські комісії становлять значну частину зборів, які надавачі платіжних послуг, що приймають картки, стягують з торговців за кожну операцію з використанням платіжної картки. В свою чергу торговці включають витрати на операції за платіжними картками, разом з усіма іншими витратами, у загальну ціну товарів і послуг. Конкуренція між платіжними картковими схемами з метою переконання надавачів платіжних послуг емітувати саме їхні картки скоріше призводить до підвищення, ніж до зниження ставки міжбанківських комісій на ринку, на відміну від ефекту стримування ціни, що зазвичай притаманний конкуренції в умовах ринкової економіки. Окрім послідовного застосування правил конкуренції до міжбанківських комісій, регулювання такої комісії дасть змогу покращити функціонування внутрішнього ринку та сприятиме зменшенню операційних витрат споживачів.
- (11) Наявний широкий діапазон та рівень ставок міжбанківських комісій унеможлиблює появу нових загальносоюзних учасників на основі бізнес-моделей з низькими або нульовими міжбанківськими комісіями, що завдає шкоди потенційній економії на масштабах і обсягах та її відповідній ефективності. Це негативно впливає на торговців і споживачів, а також перешкоджає інноваціям. Оскільки загальносоюзні учасники щонайменше повинні пропонувати банкам-емітентам найвищий рівень міжбанківської комісії, що існує на ринку, на який вони хочуть вийти, це також призводить до збереження фрагментації ринку. Наявні внутрішньодержавні схеми з нижчою або нульовою ставкою міжбанківських комісій можуть бути змушені вийти з ринку у зв'язку з тиском, який чинять банки для отримання вищих доходів від зазначених міжбанківських комісій. У результаті, споживачі та торговці

стикаються з обмеженим вибором, вищими цінами та нижчою якістю платіжних послуг, а їхня здатність використовувати загальносоюзні платіжні технології також залишається обмеженою. Крім того, торговці не можуть протидіяти різниці в ставках комісії, зокрема, використовуючи послуги приймання карток, пропонувані банками в інших державах-членах. Спеціальні правила, які застосовують платіжні карткові схеми, вимагають стягування міжбанківської комісії в «пункті продажу» (країни торговця) за кожну платіжну операцію на основі їхніх політик територіального ліцензування. Така вимога унеможливує ефективне надання транскордонних послуг еквайрами. Вона також може унеможливити скорочення платіжних витрат торговців на користь споживачів.

- (12) Застосування чинного законодавства Комісією та національними антимонопольними органами не змогло виправити цю ситуацію.
- (13) Тому для запобігання фрагментації внутрішнього ринку та значному спотворенню конкуренції внаслідок відмінностей у законах та адміністративних рішеннях необхідно вжити заходів згідно зі статтею 114 Договору про функціонування Європейського Союзу для вирішення проблеми високих та розбіжних ставок міжбанківських комісій для уможливлення надання транскордонних послуг надавачами платіжних послуг, а також користування транскордонними послугами споживачами та торговцями.
- (14) Застосування цього Регламенту не має обмежувати застосування правил конкуренції Союзу та національних правил конкуренції. Він не має перешкоджати державам-членам зберігати або закріплювати в національному праві нижчі граничні ставки або заходи, еквівалентні за предметом і дією.
- (15) З метою сприяння безперебійному функціонуванню внутрішнього ринку карткових платежів та платежів в мережі Інтернет і через мобільні застосунки з використанням платіжних карток на користь споживачів та торговців, цей Регламент необхідно застосовувати до транскордонної та національної діяльності з емісії та еквайрингу операцій з використанням платіжних карток. З метою надання торговцям змоги обирати еквайра поза межами своєї держави-члена («транскордонний еквайринг») завдяки встановленню однакового максимального рівня як національних, так і транскордонних міжбанківських комісій за еквайрингові операції та заборони територіального ліцензування, потрібно передбачити можливість забезпечення необхідної правової визначеності та унеможливити спотворення конкуренції між платіжними картковими схемами.
- (16) Внаслідок заходів та зобов'язань, установлених в односторонньому порядку в рамках проваджень у справах про захист економічної конкуренції, багато транскордонних операцій з використанням платіжних карток вже проводяться із максимальними ставками міжбанківських комісій. Щоб забезпечити добросовісну конкуренцію на ринку еквайрингових послуг, положення щодо транскордонних та внутрішньодержавних операцій мають застосовуватися одночасно та протягом розумного строку після набуття чинності цим Регламентом, беручи до уваги труднощі та складність міграції платіжних карткових схем, яка вимагається цим Регламентом.
- (17) Наразі ринок пропонує два основних види кредитних карток. За дебетовими картками з відкладеним списанням загальна сума операцій списується з рахунку власника картки на попередньо узгоджену конкретну дату, зазвичай один раз на місяць, без сплати процентів. За іншими кредитними картками, власник картки може скористатися кредитною лінією для відшкодування частини сум, що підлягають сплаті, пізніше визначеного строку, разом із сплатою процентів або інших витрат.
- (18) До всіх платіжних операцій з використанням дебетових або кредитних карток має застосовуватися максимальна ставка міжбанківської комісії.
- (19) Оцінювання впливу свідчить, що заборона стягування міжбанківських комісій за операції з використанням дебетових карток, сприятиме прийманню та використанню карток, розвитку

єдиного ринку та надасть торговцям і споживачам більше переваг, ніж встановлення будь-якого вищого граничного рівня міжбанківської комісії. Крім того, вона дасть змогу національним схемам з дуже низькими або нульовими міжбанківськими комісіями за дебетовими операціями уникнути негативних наслідків підвищення граничної ставки до максимального рівня внаслідок транскордонної експансії або появи нових учасників ринку. Заборона стягування міжбанківських комісій за операції з використанням дебетових карток, також унеможливить ризик перенесення моделі такої міжбанківської комісії на нові інноваційні платіжні послуги, такі як платежі в мобільних та онлайн-системах.

(20) Граничні ставки в цьому Регламенті ґрунтуються на так званому «тесті байдужості торговця», розробленому в економічній літературі, що визначає рівень комісії, яку торговець буде готовий заплатити, якщо він порівняє вартість користування споживачем платіжною картою з вартістю некарткових (готівкових) платежів (з урахуванням комісії за послуги, що сплачується банкам-еквайрам, тобто комісійного збору торговців за обслуговування та міжбанківської комісії). Це стимулює використання ефективних платіжних інструментів через просування карток, які надають більші транзакційні переваги, та водночас унеможливає застосування диспропорційних торгових зборів, які могли б призвести до прихованих витрат інших споживачів. Надмірні комісійні збори з торговців інакше могли б виникнути внаслідок укладення колективних угод щодо міжбанківських комісій, оскільки торговці неохоче відмовляються від дорогих платіжних інструментів через побоювання втрати власного бізнесу. Досвід показав, що ці рівні є пропорційними, оскільки вони не ставлять під сумнів роботу міжнародних карткових схем і надавачів платіжних послуг. Вони також надають переваги торговцям і споживачам та забезпечують правову визначеність.

(21) Однак, як свідчить оцінювання впливу, в деяких державах-членах міжбанківські комісії розроблені в спосіб, що дає змогу споживачам отримувати переваги від користування ефективними ринками дебетових карток, зокрема, завдяки міжбанківським комісіям за приймання та використання карток, які є нижчими ніж рівень байдужості торговців. Тому держави-члени повинні мати можливість встановлювати нижчі міжбанківські комісії для внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток.

(22) Крім того, для забезпечення встановлення комісій за операції за дебетовими картками на економічно ефективному рівні з урахуванням структури національних ринків дебетових карток, має бути збережена можливість виражати граничні ставки міжбанківської комісії як фіксовані ставки. Фіксована ставка також може сприяти здійсненню платежів з використанням платіжних карток на невеликі суми («мікроплатежів»). Крім того, необхідно передбачити можливість застосування зазначеної фіксованої ставки в поєднанні з процентною ставкою за умови, що сума таких міжбанківських комісій не перевищує певний відсоток від загальної річної вартості внутрішньодержавних операцій в межах кожної платіжної карткової схеми. Додатково необхідно передбачити можливість встановлення нижчої граничної процентної ставки міжбанківської комісії за кожну операцію та встановлення фіксованої максимальної суми комісії, щоб обмежити розмір суми комісії, розрахованої на основі застосовної процентної ставки за кожну операцію.

(23) Додатково, беручи до уваги те, що цей Регламент уперше проводить гармонізацію міжбанківських комісій в умовах значних відмінностей між наявними схемами дебетових карток та міжбанківськими комісіями, необхідно забезпечити гнучкість внутрішньодержавних ринків платіжних карток. Тому протягом розумного перехідного періоду щодо внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток у держав-членів має існувати можливість застосовувати середньозважену ставку міжбанківської комісії щодо всіх операцій за внутрішньодержавними дебетовими картками в межах кожної платіжної карткової схеми, що не перевищує 0,2 % від середньорічної вартості всіх операцій за внутрішньодержавними дебетовими картками в межах кожної платіжної

карткової схеми. Стосовно граничної ставки міжбанківської комісії, розрахованої на основі середньорічної вартості операцій в межах однієї платіжної карткової схеми, достатньо, щоб надавач платіжної послуги брав участь у платіжній картковій схемі (або деяких інших видах угод між надавачами платіжних послуг), що застосовує середньозважену ставку міжбанківської комісії не вище 0,2% до всіх внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток. У такому разі також може застосуватися фіксована комісія або процентна комісія або поєднання їх обох за умови дотримання середньозваженої максимальної ставки.

(24) Для визначення відповідних граничних ставок міжбанківської комісії за внутрішньодержавні операції з використанням дебетових карток, доречно дозволити національним компетентним органам, уповноваженим забезпечувати виконання цього Регламенту, збирати інформацію щодо обсягів і вартості всіх операцій за дебетовими картками в межах платіжної карткової схеми або операцій за дебетовими картками одного або декількох надавачів платіжних послуг. Як наслідок, платіжні карткові схеми та надавачів платіжних послуг слід зобов'язати надавати необхідну інформацію національним компетентним органам відповідно до передбачених такими органами процедур і строків. Зобов'язання щодо звітності мають поширюватися не тільки на платіжні карткові схеми, але й на надавачів платіжних послуг, таких як емітенти та еквайри, для забезпечення надання будь-якої необхідної інформації компетентним органам, у яких в будь-якому разі має бути змога вимагати, щоб збирання такої інформації відбувалося через платіжну карткову схему. Крім того важливо, щоб держави-члени забезпечували належний рівень розкриття необхідної інформації щодо застосованих граничних ставок міжбанківських комісій. З огляду на той факт, що платіжні карткові схеми зазвичай не є надавачами платіжних послуг, які підлягають пруденційному нагляду, компетентні органи можуть вимагати засвідчення інформації, наданої такими суб'єктами, незалежним аудитором.

(25) Деякі внутрішньодержавні платіжні інструменти дають платнику змогу ініціювати операції з використанням платіжних карток, які платіжна карткова схема не ідентифікує як операції з використанням дебетових або кредитних карток. Вибір власника картки залишається невідомим платіжній картковій схемі та еквайру; внаслідок цього платіжна карткова схема не має можливості застосовувати різні граничні ставки, передбачені цим Регламентом, для операцій з використанням дебетових і кредитних карток, які розрізняються за погодженим терміном дебетування платіжних операцій. Беручи до уваги необхідність збереження функціональності наявних бізнес-моделей, уникаючи невиправданих або надмірних витрат, пов'язаних з дотриманням права, та водночас беручи до уваги важливість забезпечення належних рівних умов конкуренції між різними категоріями платіжних карток, щодо внутрішньодержавних платіжних операцій за «універсальними картками» необхідно застосовувати такі самі правила, що передбачені цим Регламентом для операцій з використанням дебетових карток. Однак для таких платіжних інструментів необхідно встановити довший період адаптації. Тому, як виняток та протягом 18-місячного перехідного періоду після набуття чинності цим Регламентом, у держав-членів має бути змога визначити максимальну частку внутрішньодержавних платіжних операцій за «універсальними картками», які вважають еквівалентними операціям з використанням кредитних карток. Наприклад, до визначеної частки загальної вартості операцій торговців або еквайрів може застосовуватися гранична ставка, що застосовується до кредитних карток. Математичний результат зазначених положень у такому разі мав би бути еквівалентним застосуванню єдиної граничної ставки міжбанківської комісії за внутрішньодержавні платіжні операції за універсальними картками.

(26) Цей Регламент має охоплювати всі операції надавача платіжних послуг платника та надавача платіжних послуг отримувача платежу, розташованих у Союзі.

(27) Відповідно до принципу технологічної нейтральності, закріпленого в Цифровій програмі

для Європи, цей Регламент має застосовуватися до операцій з використанням платіжних карток незалежно від середовища, в якому здійснюється операція, зокрема, через роздрібні платіжні інструменти та послуги, що можуть надаватися автономно, онлайн або за допомогою мобільного зв'язку.

- (28) Операції з використанням платіжних карток зазвичай ґрунтуються на двох основних бізнес-моделях — так звані «тристороння платіжна карткова схема» (власник картки — еквайрингово-емісійна схема — торговець) та «чотиристороння платіжна карткова схема» (власник картки — банк-емітент — банк-еквайр — торговець). Багато чотиристоронніх платіжних карткових схем застосовують пряму міжбанківську комісію, яка, зазвичай, є багатосторонньою. Для врахування наявних прихованих міжбанківських комісій та сприяння створенню рівних умов конкуренції, тристоронні платіжні карткові схеми, що використовують надавачів платіжних послуг як емітентів або еквайрів, необхідно розглядати як чотиристоронні платіжні карткові схеми, та вони мають дотримуватися тих самих правил, тоді як заходи щодо прозорості та інші заходи, пов'язані з бізнес-вимогами, необхідно застосовувати до всіх надавачів. Однак з огляду на специфіку таких тристоронніх схем, необхідно передбачити перехідний період, протягом якого держави-члени можуть вирішити не застосовувати правила щодо граничної ставки міжбанківської комісії, якщо такі схеми мають дуже незначну ринкову частку у відповідній державі-члені.
- (29) Послуга емісії ґрунтується на договірних відносинах між емітентом платіжного інструменту та платником, незалежно від володіння емітентом коштами від імені платника. Емітент забезпечує надання платіжних карток платнику, дозволяє проведення операцій в терміналах та їх аналогах та може гарантувати оплату еквайру за операції, що відповідають правилам відповідної схеми. Таким чином, просте розповсюдження платіжних карток або здійснення технічного обслуговування, наприклад, просте опрацювання та зберігання даних, не є емісією.
- (30) Послуга еквайрингу складається з серії операцій, починаючи від ініціювання операції з використанням платіжної картки та закінчуючи переказом коштів на платіжний рахунок отримувача. Залежно від держави-члена та застосовної бізнес-моделі послугу еквайрингу організовано в різний спосіб. Тому надавач платіжних послуг, що сплачує міжбанківську комісію, не завжди має прямі договірні відносини з отримувачем платежу. Проте посередники, які надають частину послуг еквайрингу, але не мають прямих договірних відносин з отримувачами платежів, мають відповідати означенню еквайра згідно з цим Регламентом. Послуга еквайрингу надається незалежно від володіння еквайром коштами від імені отримувача платежу. Технічні послуги, такі як опрацювання та зберігання даних або обслуговування терміналів, не є еквайрингом.
- (31) Необхідно унеможливити ухилення від виконання положень щодо сплати або отримання міжбанківських комісій надавачами платіжних послуг через надходження альтернативних комісійних платежів до емітентів. Для уникнення такої ситуації «чиста компенсація» комісій, сплачена або отримана з платіжної карткової схеми або на неї емітентом, включно з можливими зборами за авторизацію, еквайром або будь-яким іншим посередником, має вважатися міжбанківською комісією. Під час розрахунку міжбанківської комісії з метою перевірки щодо ухилення від виконання положень, необхідно враховувати загальну суму платежів або заохочень, отриманих емітентом від платіжної карткової схеми за регульованими операціями, без урахування комісій, сплачених емітентом платіжній картковій схемі. Зазначені платежі, заохочення та комісії можуть бути прямими (тобто залежати від обсягу або від операції) або непрямими (включати маркетингові заохочення, бонуси, знижки за досягнення певних обсягів операцій). Під час перевірки щодо ухилення від виконання положень цього Регламенту необхідно, зокрема, враховувати прибутки, які емітенти отримують від спеціальних програм, що виконуються спільно емітентами та

платіжними картковими схемами, та надходження від процесингу, ліцензування, а також інші комісійні виплати, що забезпечують дохід платіжним картковим схемам. У відповідних випадках і якщо це підтверджується додатковими об'єктивними чинниками, під час оцінки потенційного ухилення від виконання положень цього Регламенту може також братися до уваги емісія платіжних карток у третіх країнах.

- (32) Споживачі зазвичай не знають про комісії, які торговці сплачують за платіжний інструмент, яким вони користуються. Водночас низка заохочувальних практик, застосованих емітентами (туристичні ваучери, бонуси, знижки, повернення платежів, безкоштовні страховки тощо), можуть спонукати споживачів до використання певних платіжних інструментів, генеруючи тим самим високі комісії для емітентів. Для протидії цьому заходи, що встановлюють обмеження для міжбанківських комісій, повинні застосовуватися лише до платіжних карток, які стали масовими продуктами, і в прийманні яких торговцям зазвичай важко відмовити з огляду на широке розповсюдження та використання таких карток (тобто споживчих дебетових і кредитних карток). Для підвищення ефективного функціонування ринку в нерегульованих частинах сектора та обмеження переходу бізнесу з регульованої до нерегульованої частини сектора, необхідно ухвалити низку інструментів, що стосуються відокремлення схем та інфраструктури, мотивування платника отримувачем платежу та вибіркоче приймання платіжних інструментів отримувачем платежу.
- (33) Відокремлення схеми та інфраструктури має давати змогу всім процесинговим установам конкурувати за клієнтів платіжних карткових схем. Оскільки вартість процесингу становить значну частину загальної вартості приймання карток, необхідно, щоб ця частина ланцюга вартості була відкритою для ефективної конкуренції. Виходячи з відокремлення схеми та інфраструктури, платіжні карткові схеми та процесингові установи мають зберігати незалежність щодо питань бухгалтерського обліку, організаційних питань та процесу вироблення й ухвалення рішень. Вони не мають застосовувати дискримінаційні практики, наприклад, надання один одному пріоритетного обслуговування або привілейованої інформації, до якої їхні конкуренти у відповідному ринковому сегменті не мають доступу, вони не мають встановлювати надмірних вимог щодо інформації до їхніх конкурентів у відповідному ринковому сегменті, а також вони не мають здійснювати перехресне субсидування їхньої відповідної діяльності або через домовленості про спільне управління. Такі дискримінаційні практики призводять до фрагментації ринку, негативно впливають на вихід нових учасників на ринок та унеможливають появу нових загальносоюзних учасників, що перешкоджає завершенню формування внутрішнього ринку карткових платежів та платежів в мережі Інтернет і через мобільні застосунки з використанням платіжних карток, а також обмежує торговців, компанії та споживачів.
- (34) Правила схем, застосовані платіжними картковими схемами, та практики, застосовані надавачами платіжних послуг, зазвичай не надають торговцям та споживачам інформації про різницю в комісіях і зменшують прозорість ринку, наприклад, шляхом «змішування» комісій або перешкоджання торговцям у обранні дешевшого бренду на кобейджингових картках чи у мотивуванні споживачів використовувати такі дешевші картки. Навіть якщо торговці знають про різницю у витратах, правила схем часто заважають їм вживати заходів щодо зменшення комісій.
- (35) Платіжні інструменти передбачають різні витрати для отримувача платежу, при цьому деякі інструменти є дорожчими у використанні, ніж інші. Крім випадків, коли певний платіжний інструмент встановлений законом для певних категорій платежів або не може бути відхилений через його законний платіжний статус, в отримувача платежу має бути можливість, відповідно до Директиви 2007/64/ЄС, мотивувати платників використовувати певний платіжний інструмент. Платіжні карткові схеми і надавачі платіжних послуг накладають на отримувачів платежів низку обмежень у цьому питанні, таких як обмеження щодо відмови отримувача платежу в прийманні певних платіжних інструментів для

маленьких сум, надання інформації платнику про комісію, що її сплатив отримувач платежу за користування певними платіжними інструментами, або обмеження, накладене на отримувача платежу щодо кількості касових апаратів у його магазині, що приймають певні платіжні інструменти. Такі обмеження повинні бути усунені.

- (36) У випадках, коли отримувач платежу мотивує платника використовувати певний платіжний інструмент, отримувач платежу не повинен стягувати з платника будь-які збори за користування платіжними інструментами, за якими міжбанківські комісії підпадають під сферу застосування цього Регламенту, оскільки в таких випадках переваги додаткової комісії стають обмеженими, що створює труднощі на ринку.
- (37) Правило «приймання всіх карток» є подвійним зобов'язанням, яке емітенти та платіжні карткові схеми накладають на отримувачів платежів: отримувачі платежів повинні приймати всі картки того самого бренду, незалежно від різних витрат на приймання таких карток (складова «приймання всіх продуктів») і незалежно від того, яким банком-емітентом вони були випущені (складова «приймання всіх емітентів»). Те, що стосовно тієї самої категорії карток отримувачі платежів не можуть застосовувати дискримінаційні практики щодо емітентів або власників карток, а платіжні карткові схеми і надавачі платіжних послуг можуть накладати на них таке зобов'язання, відповідає інтересам споживача. Тому складова «приймання всіх емітентів» правила «приймання всіх карток» є обґрунтованим правилом в межах платіжної карткової схеми, оскільки воно унеможливило застосування дискримінаційних практик отримувачами платежів щодо окремих банків, що емітували картку. Складова «приймання всіх продуктів» є фактично прив'язаним продажем, наслідком якого є прив'язування приймання карток з низькою комісією до приймання карток з високою комісією. Вилучення складової «приймання всіх продуктів» з правила «приймання всіх карток» дасть змогу торговцям обмежити вибір платіжних карток, приймання яких вони пропонують, лише картками з низькою (нижчою) вартістю, що також принесе користь споживачам за рахунок скорочення витрат торговців. Відповідно, торговців, що приймають дебетові картки, не можна буде примушувати приймати кредитні картки, а торговців, що приймають кредитні картки, не можна буде примушувати приймати корпоративні картки. Однак, для захисту споживача та надання йому можливості користуватися платіжними картками якомога частіше торговцям необхідно зобов'язати приймати картки, за якими стягується така сама регульована міжбанківська комісія, лише якщо вони були емітовані під тим самим брендом та належать до тієї самої категорії (передплачена картка, дебетова картка або кредитна картка). Таке обмеження сприятиме формуванню більш конкурентного середовища для карток з міжбанківськими комісіями, що не регулюються цим Регламентом, оскільки торговці отримають більше повноважень обговорювати умови, на яких вони приймають такі картки. Необхідно обмежити застосування таких обмежень і вважати їх прийнятними лише в цілях посилення захисту споживачів шляхом надання їм достатнього рівня впевненості в тому, що їхні платіжні картки будуть прийматися торговцями.
- (38) Надавачі платіжних послуг повинні забезпечити чітке розрізнення між споживчими та корпоративними картками як в технічному, так і в комерційному плані. Тому важливо означити корпоративну картку як картковий платіжний інструмент, що використовується винятково для витрат бізнесу шляхом їхнього безпосереднього списання з рахунку підприємства чи суб'єкта публічного сектора або самозайнятої фізичної особи.
- (39) Отримувачі платежів та платники повинні мати можливість ідентифікувати різні категорії карток. Тому необхідно забезпечити електронну ідентифікацію різних брендів та категорій, а у випадку нещодавно випущених карткових платіжних інструментів також і візуальну ідентифікацію на пристрої. Крім того, платнику має надаватися інформація про приймання платіжного інструменту або платіжних інструментів платника в певному пункті продажу. Отримувач платежу має надавати платнику інформацію про будь-яке обмеження на

використання певного бренду одночасно та на тих самих умовах, що й інформацію про приймання певного бренду.

- (40) Для забезпечення ефективної конкуренції між брендами важливо, щоб платіжний застосунок обирав користувач, а не вища ланка на ринку, куди входять платіжні карткові схеми, надавачі платіжних послуг або процесингові установи. Така умова не повинна перешкоджати платникам та отримувачам платежів, за наявності технічної можливості, робити вибір застосунку за замовчуванням, за умови можливості змінити такий вибір для кожної операції.
- (41) Для забезпечення можливості відшкодування збитків у випадку неправильного застосування цього Регламенту або в разі виникнення суперечок між користувачами та надавачами платіжних послуг, держави-члени мають встановити відповідні та дієві процедури позасудового врегулювання скарг і відшкодування збитків або вжити еквівалентних заходів. Держави-члени мають встановити правила щодо санкцій за порушення цього Регламенту та забезпечити, щоб зазначені санкції були дієвими, пропорційними та стримувальними, а також забезпечити їх застосування.
- (42) Комісія має підготувати звіт про дослідження різних наслідків від впровадження цього Регламенту для функціонування ринку. Необхідно передбачити можливість для Комісії збирати інформацію, потрібну для складання такого звіту, а також забезпечити тісну співпрацю між компетентними органами та Комісією щодо збирання даних.
- (43) Оскільки цілі цього Регламенту, а саме встановлення однакових вимог до операцій з використанням платіжних карток та операцій в мережі Інтернет і через мобільні застосунки з використанням платіжних карток, не можуть достатньою мірою бути досягнуті зусиллями держав-членів, але можуть бути, з огляду на їх масштаби, краще досягнуті на рівні Союзу, Союз може ухвалити інструменти згідно з принципом субсидіарності, як встановлено в статті 5 Договору про Європейський Союз. Відповідно до викладеного в зазначеній статті принципу пропорційності, цей Регламент не виходить за рамки необхідного для досягнення зазначених цілей.
- (44) Цей Регламент поважає фундаментальні права і дотримується принципів, визнаних, зокрема, у Хартії фундаментальних прав Європейського Союзу, а саме право на дієві засоби правового захисту та справедливий суд, свободу підприємництва та захисту споживачів, і повинен застосовуватися з дотриманням таких прав і принципів,

УХВАЛИЛИ ЦЕЙ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1

Сфера застосування

1. Цей Регламент встановлює однакові технічні та бізнес-вимоги для операцій з використанням платіжних карток у межах Союзу, якщо надавач платіжних послуг платника та надавач платіжних послуг отримувача платежу розташовані у Союзі.
2. Цей Регламент не застосовують до послуг, що передбачають використання певних платіжних інструментів лише в обмежений спосіб, що відповідає одній із наведених нижче умов:
 - (а) інструменти, що дають змогу власнику картки придбавати товари та послуги лише в приміщенні емітента або в межах обмеженої мережі надавачів послуг, які уклали прямий комерційний договір із професійним емітентом;

- (b) інструменти, які можна використовувати лише для придбання дуже обмеженого асортименту товарів або послуг;
- (c) інструменти, дійсні виключно на території однієї держави-члена, що були надані на запит будь-якого підприємства або будь-якого суб'єкта публічного сектора та які регулюються національним або регіональним органом публічної влади для конкретних соціальних чи податкових цілей з метою придбання певних товарів у постачальників чи послуг у надавачів, які уклали комерційний договір з емітентом.

3. Глава II не застосовується до:

- (a) операцій із корпоративними платіжними картками;
- (b) зняття готівки в банкоматах або в касі надавача платіжних послуг; та
- (c) операцій із платіжними картками, випущеними тристоронніми платіжними картковими схемами.

4. Статтю 7 не застосовують до тристоронніх платіжних карткових схем.

5. Якщо тристороння платіжна карткова схема видає ліцензію іншому надавачу платіжних послуг на здійснення емісії карткових платіжних інструментів або еквайрингу операцій з використанням платіжних карток, або обох видів діяльності, або емітує карткові платіжні інструменти разом з кобрендинговим партнером або через агента, зазначена схема вважається чотиристоронньою платіжною картковою схемою. Стосовно внутрішніх платіжних операцій, до 9 грудня 2018 року такі тристоронні платіжні карткові схеми можуть бути звільнені від зобов'язань, передбачених главою II, якщо операції з використанням платіжних карток на території держави-члена у рамках такої тристоронньої платіжної карткової схеми щорічно не перевищують 3% від вартості всіх платіжних операцій, здійснених із використанням платіжних карток на території зазначеної держави-члена.

Стаття 2

Терміни та означення

Для цілей цього Регламенту застосовують такі терміни та означення:

- (1) «еквайр» означає надавача платіжних послуг, який укладає з отримувачем платежу договір на приймання та опрацювання операцій з використанням платіжних карток, результатом яких є переказ коштів отримувачу платежу;
- (2) «емітент» означає надавача платіжних послуг, який укладає договір, на підставі якого він надає платнику платіжний інструмент для ініціювання та опрацювання операцій платника з використанням платіжних карток;
- (3) «споживач» означає фізичну особу, яка за договорами про надання платіжних послуг, охоплених цим Регламентом, діє з цілями, які не підпадають під її торговельну, господарську або професійну діяльність;
- (4) «операція з використанням дебетової картки» означає операцію з використанням платіжної картки, включно з операціями з використанням передплачених карток, яка не є операцією з кредитною картою;
- (5) «операція з використанням кредитної картки» означає операцію з використанням платіжної картки, при якій сума операції списується з платника повністю або частково на попередньо обумовлену календарну дату певного місяця в межах наданої заздалегідь кредитної лінії, з нарахуванням відсотків або без нарахування відсотків;
- (6) «корпоративна картка» означає будь-який картковий платіжний інструмент, емітований для підприємств, суб'єктів публічного сектора або для самозайнятих фізичних осіб, використання якого обмежено витратами бізнесу, а платежі, що здійснюються з

використанням таких карток, списуються безпосередньо з рахунку підприємства, суб'єкта публічного сектора або самозайнятої фізичної особи;

- (7) «операція з використанням платіжної картки» означає послугу на основі інфраструктури та комерційних правил платіжної карткової схеми для здійснення платіжної операції з використанням будь-якої картки, телекомунікаційного, цифрового або інформаційно-технологічного обладнання чи програмного забезпечення, результатом якої є операція з використанням дебетової або кредитної картки; Операції з використанням платіжних карток виключають операції на основі інших видів платіжних послуг;
- (8) «транскордонна платіжна операція» означає операцію з використанням платіжної картки, при якій емітент та еквайр розташовані у різних державах-членах або при якій картковий платіжний інструмент випущено емітентом, який розташований у державі-члені, відмінній від держави-члена пункту продажу;
- (9) «внутрішньодержавна платіжна операція» означає будь-яку операцію з використанням платіжної картки, яка не є транскордонною платіжною операцією;
- (10) «міжбанківська комісія» означає збір, що сплачується прямо чи опосередковано (тобто через третю сторону) за кожну операцію між емітентом та еквайром, які беруть участь в операції з використанням платіжних карток. Чиста компенсація або інша узгоджена винагорода вважаються складовою міжбанківської комісії;
- (11) «чиста компенсація» означає загальну чисту суму платежів, знижок або заохочень, отриманих емітентом від платіжної карткової схеми, еквайра або будь-якого іншого посередника у зв'язку з операціями з використанням платіжних карток або пов'язаною діяльністю;
- (12) «комісійний збір торговців за обслуговування» означає комісійний збір, який отримує платіжну суму еквайру за операції з використанням платіжних карток;
- (13) «отримувач платежу» означає фізичну чи юридичну особу, що визначена цільовим отримувачем коштів, які є предметом платіжної операції;
- (14) «платник» означає фізичну чи юридичну особу, яка має платіжний рахунок та надає дозвіл на виконання платіжного доручення з такого платіжного рахунку або, за відсутності платіжного рахунку, фізичну або юридичну особу, яка надає платіжне доручення;
- (15) «платіжна картка» означає категорію платіжного інструменту, яка дає змогу платнику ініціювати операцію з використанням дебетової або кредитної картки;
- (16) «платіжна карткова схема» означає єдиний набір правил, практик, стандартів та/або імплементаційних настанов для виконання операцій з використанням платіжних карток, та який відокремлено від будь-якої інфраструктури або платіжної системи, що забезпечує її функціонування, та включає будь-який спеціальний орган, уповноважений виробляти та ухвалювати рішення, організацію або суб'єкт, що відповідають за функціонування схеми;
- (17) «чотиристороння платіжна карткова схема» означає платіжну карткову схему, у якій операції з використанням платіжних карток виконують з платіжного рахунку платника на платіжний рахунок отримувача платежу за посередництва схеми, емітента (з боку платника) та еквайра (з боку отримувача платежу);
- (18) «трестороння платіжна карткова схема» означає платіжну карткову схему, у якій сама схема надає послуги з еквайрингу та емісії, а операції з використанням платіжних карток виконують з платіжного рахунку платника на платіжний рахунок отримувача платежу в межах схеми. Якщо трестороння платіжна карткова схема видає ліцензію іншому надавачу платіжних послуг на здійснення емісії карткових платіжних інструментів або еквайрингу операцій з використанням платіжних карток, або обох видів діяльності, або емітує карткові

платіжні інструменти разом з кобрендинговим партнером або через агента, така схема вважається чотиристоронньою картковою схемою.

- (19) «платіжний інструмент» означає будь-який персоналізований пристрій або пристрої та/або сукупність процедур, узгоджених між користувачем платіжної послуги та надавачем платіжної послуги, що використовуються для ініціювання платіжного доручення;
- (20) «картковий платіжний інструмент» означає будь-який платіжний інструмент, як-от картку, мобільний телефон, комп'ютер або будь-який інший технологічний пристрій з належним платіжним застосунком, який дає змогу платнику ініціювати операцію з використанням платіжної картки, яка не є кредитним переказом або безакцептним списанням коштів, як це визначено статтею 2 Регламенту (ЄС) № 260/2012;
- (21) «платіжний застосунок» означає комп'ютерне або еквівалентне програмне забезпечення, завантажене на пристрій, яке дає змогу платнику ініціювати операції з використанням платіжних карток та оформлювати платіжні доручення;
- (22) «платіжний рахунок» означає рахунок, відкритий на ім'я одного або кількох користувачів платіжної послуги, який використовується для здійснення платіжних операцій, у тому числі через спеціальний рахунок для електронних грошей, як це визначено пунктом 2 статті 2 Директиви Європейського Парламенту і Ради 2009/110/ЄС ⁽⁸⁾;
- (23) «платіжне доручення» означає будь-яку інструкцію платника своєму надавачу платіжної послуги з вимогою здійснити платіжну операцію;
- (24) «надавач платіжних послуг» означає будь-яку фізичну або юридичну особу, яка уповноважена надавати платіжні послуги, зазначені в переліку додатка до Директиви 2007/64/ЄС, або яку визнано емітентом електронних грошей відповідно до статті 1(1) Директиви 2009/110/ЄС. Надавач платіжних послуг може бути як емітентом, так і еквайром, або ними обома одночасно;
- (25) «користувач платіжної послуги» означає фізичну чи юридичну особу, яка використовує платіжну послугу як платник, як отримувач платежу, або як обидва одночасно;
- (26) «платіжна операція» означає дію, ініційовану платником чи від його імені або отримувачем платежу, з метою переказу коштів, незалежно від будь-яких пов'язаних із переказом зобов'язань між платником та отримувачем платежу;
- (27) «процесинг» означає надання послуг із опрацювання платіжних операцій з огляду на дії, необхідні для виконання платіжної інструкції між еквайром та емітентом;
- (28) «процесингова установа» означає будь-яку фізичну чи юридичну особу, що надає послуги з опрацювання платіжних операцій;
- (29) «пункт продажу» означає адресу фізичного розташування приміщень торговця, в яких відбувається ініціювання платіжної операції. Однак:
- (a) стосовно дистанційних продажів або дистанційних договорів (тобто електронної торгівлі) відповідно до означення у пункті 7 статті 2 Директиви 2011/83/ЄС, пунктом продажу вважають адресу постійного місця ведення комерційної діяльності, у якому торговець веде свою діяльність, незалежно від місця розташування вебсайту або сервера, через який відбувається ініціювання платіжної операції;
 - (b) за відсутності постійного місця ведення комерційної діяльності, пунктом продажу вважають адресу, яка зазначена в дійсній ліцензії торговця на ведення комерційної діяльності та за якою відбувається ініціювання платіжної операції;
 - (c) за відсутності у торговця постійного місця ведення комерційної діяльності та дійсної ліцензії на ведення комерційної діяльності, пунктом продажу вважають адресу для кореспонденції, яка використовується для сплати податків у зв'язку із його діяльністю, через яку відбувається ініціювання платіжної операції;

- (30) «платіжний бренд» означає будь-яку назву, вираз, знак, символ у матеріальній чи цифровій формі або їх комбінацію, що можуть використовуватися для позначення найменування платіжної карткової схеми, під назвою якої здійснюються операції з використанням платіжних карток;
- (31) «кобейджинг» означає включення двох або більше платіжних брендів або платіжних застосунків того самого бренду до одного карткового платіжного інструменту;
- (32) «кобрендинг» означає використання принаймні одного платіжного бренду та принаймні одного неплатіжного бренду в одному картковому платіжному інструменті;
- (33) «дебетова картка» означає категорію платіжного інструменту, що дає змогу платнику ініціювати операцію з використанням дебетової картки, за винятком операцій з передплаченими картками;
- (34) «кредитна картка» означає категорію платіжного інструменту, що дає змогу платнику ініціювати операцію з використанням кредитної картки;
- (35) «передплачена картка» означає категорію платіжного інструменту, на якому зберігаються електронні гроші, як визначено в пункті 2 статті 2 Директиви 2009/110/ЄС.

ГЛАВА II МІЖБАНКІВСЬКІ КОМІСІЇ

Стаття 3

Міжбанківські комісії, що їх стягують зі споживачів за операції з використанням дебетових карток

1. Надавачі платіжних послуг не повинні пропонувати або вимагати сплати міжбанківської комісії за кожну операцію в розмірі, що перевищує 0,2% від вартості операції, для будь-якої операції з використанням дебетової картки.
2. Стосовно внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток, держави-члени можуть:
 - (a) встановити нижчу граничну процентну ставку міжбанківської комісії за кожну операцію, ніж ставка, зазначена в параграфі 1, і можуть зафіксувати максимальну суму комісії, щоб обмежити розмір суми комісії, розрахованої на основі застосовної процентної ставки; або
 - (b) дозволити надавачам платіжних послуг застосовувати міжбанківську комісію в розмірі не більше ніж 0,05 євро за кожну операцію, або для держав-членів, валютою яких не є євро, не більше ніж відповідна вартість в національній валюті станом на 8 червня 2015 року, що переглядається кожні п'ять років або в разі значної зміни обмінних курсів. Зазначені міжбанківські комісії за кожну операцію можна також поєднувати з максимальною процентною ставкою, що не перевищує 0,2 %, за умови, що сума міжбанківських комісій платіжної карткової схеми не перевищує 0,2 % від загальної річної вартості внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток в межах кожної платіжної карткової схеми.
3. До 9 грудня 2020 року, держави-члени можуть дозволити надавачам платіжних послуг застосовувати середньозважену ставку міжбанківської комісії щодо внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток, що не перевищує еквівалента 0,2% середньорічної вартості всіх внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток в межах кожної платіжної карткової схеми. Держави-члени можуть встановлювати нижчу середньозважену граничну ставку міжбанківської комісії для всіх внутрішньодержавних операцій з використанням дебетових карток.

4. Річну вартість операцій, зазначену в параграфах 2 та 3, розраховують щорічно з 1 січня до 31 грудня та застосовують з 1 квітня наступного року. Референтний період для першого розрахунку зазначеної вартості починається за 15 календарних місяців до дати початку застосування параграфів 2 і 3 та завершується за три календарні місяці до вказаної дати.

5. Компетентні органи, зазначені в статті 13, можуть вимагати від платіжних карткових схем та/або надавачів платіжних послуг надання на письмовий запит усієї інформації, необхідної для перевірки правильності застосування параграфів 3 та 4 цієї статті. Таку інформацію надають компетентному органу до 1 березня року, наступного за референтним періодом, зазначеним у першому реченні параграфа 4. Будь-яку іншу інформацію, що дає змогу компетентним органам перевіряти дотримання положень цієї глави, компетентним органам надають на їхній письмовий запит та протягом визначеного ними терміну. Компетентні органи можуть вимагати засвідчення такої інформації незалежним аудитором.

Стаття 4

Міжбанківські комісії, що стягуються зі споживачів за платіжні операції з використанням кредитних карток

Надавачі платіжних послуг не повинні пропонувати або вимагати сплати міжбанківської комісії за кожен операцію в розмірі, що перевищує 0,3% від вартості операції, для будь-якої операції з використанням кредитної картки. Держави-члени можуть встановлювати нижчу граничну ставку міжбанківської комісії за кожен внутрішньодержавну операцію з використанням кредитної картки.

Стаття 5

Заборона ухилення від виконання

Для цілей застосування граничних ставок, зазначених у статтях 3 і 4, будь-яку узгоджену винагороду, як-от чисту компенсацію, еквівалентну міжбанківській комісії за предметом або дією, яку від платіжної карткової схеми отримує емітент, еквайр або будь-який інший посередник у зв'язку з платіжними операціями або пов'язаною діяльністю, вважають складовою міжбанківської комісії.

ГЛАВА III

БІЗНЕС-ВИМОГИ

Стаття 6

Ліцензування

1. Заборонено застосовувати будь-які територіальні обмеження у межах Союзу або правила еквівалентної дії в ліцензійних договорах або в правилах платіжних карткових схем щодо емісії платіжних карток або еквайрингу операцій з використанням платіжних карток.

2. Заборонено встановлювати будь-які вимоги чи зобов'язання щодо отримання ліцензії для конкретної країни або дозволу на здійснення транскордонної діяльності, а також застосовувати положення еквівалентної дії в ліцензійних договорах або в правилах платіжних карткових схем щодо емісії платіжних карток або еквайрингу операцій з використанням платіжних карток.

Стаття 7

Відокремлення платіжної карткової схеми та процесингових установ

1. Платіжні карткові схеми та процесингові установи:

(а) повинні бути незалежними в питаннях бухгалтерського обліку, організаційних питаннях та

процесах вироблення й ухвалення рішень;

- (b) не повинні встановлювати пакетних цін на послуги платіжної карткової схеми і процесингу та не повинні надавати перехресних субсидій для таких напрямків діяльності;
 - (c) не повинні застосовувати дискримінаційні практики щодо своїх дочірніх компанії або акціонерів з одного боку та користувачів платіжних карткових схем та інших контрагентів з іншого боку, та, зокрема, не повинні висувати надання будь-якої своєї послуги умовою отримання будь-якої послуги, що пропонується їхнім контрагентом.
2. Компетентний орган держави-члена, на території якої розташований зареєстрований офіс схеми, може вимагати від платіжної карткової схеми надання незалежного звіту на підтвердження дотримання вимог параграфа 1.
 3. Платіжні карткові схеми повинні створювати можливості для відокремлення та опрацювання різними процесинговими установами повідомлень про авторизацію та кліринг окремих операцій з використанням платіжних карток.
 4. Будь-яка територіальна дискримінація в правилах процесингу, що застосовуються платіжними картковими схемами, заборонена.
 5. Процесингові установи на території Союзу повинні забезпечити технічну сумісність своїх систем з іншими системами процесингових установ у межах Союзу шляхом використання стандартів, розроблених міжнародними або європейськими органами стандартизації. Крім того, платіжні карткові схеми не можуть ухвалювати або застосовувати бізнес-вимоги, що обмежують операційну сумісність процесингових установ у межах Союзу.
 6. Після консультацій з дорадчою групою, як зазначено в статті 41 Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1093/2010 ⁽⁹⁾, Європейський орган банківського нагляду (ЕВА) повинен розробити проект нормативно-технічних стандартів, що встановлюють вимоги, яких повинні дотримуватися платіжні карткові схеми та процесингові установи для забезпечення застосування пункту (а) параграфа 1 цієї статті.

ЕВА має подати Комісії зазначені проекти нормативно-технічних стандартів до 9 грудня 2015 року.

Комісії надано делеговані повноваження для ухвалення нормативно-технічних стандартів, зазначених у першому підпараграфі цього параграфа, відповідно до статей 10–14 Регламенту (ЄС) № 1093/2010.

Стаття 8

Кобейджинг та вибір платіжного бренду або платіжного застосунку

1. Заборонено запровадження будь-яких правил платіжних карткових схем та правил у ліцензійних договорах або заходів рівнозначної сили, що ускладнюють або унеможливають здійснення емітентом кобейджингу двох або більше платіжних брендів чи платіжних застосунків в картковому платіжному інструменті.
2. Під час укладання договорів з надавачем платіжної послуги споживач може вимагати позначення на його картковому платіжному інструменті двох або більше різних платіжних брендів за умови, якщо надавач платіжної послуги пропонує таку послугу. Заздалегідь перед підписанням договору надавач платіжної послуги надає споживачу чітку та об'єктивну інформацію про всі доступні платіжні бренди та їхні характеристики, зокрема, про функціональність, вартість та систему захисту.
3. Будь-яка відмінність у поведженні з емітентами або еквайрами, передбачена у правилах схем або у правилах ліцензійних договорів, щодо кобейджингу різних платіжних брендів або платіжних застосунків в карткових платіжних інструментах повинна бути обґрунтованою та недискримінаційною.

4. Платіжні карткові схеми не повинні встановлювати вимог щодо звітування, зобов'язань щодо сплати комісії або еквівалентних за тим самим предметом і дією зобов'язань для надавачів платіжних послуг, що є емітентами або еквайрами, щодо операцій, які проводяться на будь-якому пристрої, на якому позначено їхній платіжний бренд, але без використання їхньої схеми.

5. Будь-які принципи маршрутизації або еквівалентні заходи з проведення операцій через спеціальний канал або за допомогою спеціального процесу, а також інші стандарти та вимоги до технічного забезпечення та безпеки даних щодо управління двома або більше різними платіжними брендами та платіжними застосунками в картковому платіжному інструменті повинні бути недискримінаційними та застосовуватися у недискримінаційний спосіб.

6. Платіжні карткові схеми, емітенти, еквайри, процесингові установи та інші надавачі послуг технічного обслуговування не повинні встановлювати на платіжному інструменті або на обладнанні, що використовується в пункті продажу, автоматичні механізми, програмне забезпечення або пристрої, які обмежують вибір платіжного бренду або платіжного застосунку, або їх обох, платником або отримувачем платежу під час використання кобейджингового платіжного інструменту.

У отримувачів платежів повинна залишатися можливість встановлювати на обладнанні, що використовується в пункті продажу, автоматичні механізми, що надають пріоритет вибору конкретного платіжного бренду або платіжного застосунку, але отримувачі платежів не повинні перешкоджати платнику замінити такий автоматичний вибір пріоритету, налаштований отримувачем платежу на його обладнанні, на користь категорій карток або пов'язаних платіжних інструментів, що приймаються отримувачем платежу.

Стаття 9

Заборона об'єднання комісійних зборів

1. Якщо отримувачі платежів не звернулися до еквайра з письмовою заявою щодо стягнення об'єднаних комісійних зборів торговців за обслуговування, кожний еквайр зобов'язаний пропонувати отримувачу платежу та стягувати з отримувача платежу власні комісійні збори торговців за обслуговування із зазначенням окремо для різних категорій та різних брендів платіжних карток із різними рівнями міжбанківської комісії.

2. Еквайри включають у свої договори з отримувачами платежів інформацію щодо визначених окремо сум комісійних зборів торговців за обслуговування, міжбанківських комісій та застосованих комісійних зборів схеми, застосованих до кожної категорії та бренду платіжних карток, якщо отримувач платежу згодом не подає письмову заяву із вимогою про інше.

Стаття 10

Правило «приймання всіх карток»

1. Платіжні карткові схеми та надавачі платіжних послуг не повинні застосовувати будь-які правила, що зобов'язують отримувачів платежів, які приймають будь-який картковий платіжний інструмент, випущений одним емітентом, приймати також і інші карткові платіжні інструменти, випущені у рамках тієї самої платіжної карткової схеми.

2. Параграф 1 не застосовують до споживчих карткових платіжних інструментів, які належать до того самого бренду або тієї самої категорії передплачених карток, дебетових карток або кредитних карток, що підлягають застосуванню міжбанківських комісій, передбачених відповідно до глави II цього Регламенту.

3. Параграф 1 не обмежує можливість платіжних карткових схем і надавачів платіжних послуг забезпечувати недопущення відмови у прийманні карток на підставі особи емітента або власника картки.

4. Отримувачі платежів, які вирішили не приймати всі картки або інші платіжні інструменти платіжної карткової схеми, чітко та однозначно повідомляють про це споживачів та одночасно інформують споживачів про приймання інших карток або платіжних інструментів платіжної карткової схеми. Таку інформацію розміщують на добре видному місці на вході в магазин або на касі.

У разі дистанційних продажів таку інформацію необхідно зазначити на вебсайті отримувача платежу або на іншому застосовному електронному або мобільному носії. Платник повинен заздалегідь отримувати таку інформацію до моменту укладення ним договору купівлі-продажу з отримувачем платежу.

5. Емітенти забезпечують можливість електронної ідентифікації своїх платіжних інструментів, а в разі вперше випущених карткових платіжних інструментів, також і можливість візуальної ідентифікації, що дає змогу отримувачам платежів та платникам однозначно визначити бренди та категорії передплачених карток, дебетових карток, кредитних карток або корпоративних карток, обраних платником.

Стаття 11

Правила мотивування

1. Заборонено встановлювати будь-які правила у ліцензійних договорах, у правилах схем, що застосовуються платіжними картковими схемами, та у договорах, укладених між еквайрами та отримувачами платежів, які перешкоджають тому, щоб отримувачі платежів мотивували споживачів до використання будь-якого платіжного інструменту, якому надає перевагу отримувач платежу. Ця заборона також поширюється на будь-які правила, що унеможливають більш або менш прихильне ставлення отримувачів платежів до карткових платіжних інструментів певної платіжної карткової схеми порівняно з іншими.

2. Заборонено встановлювати будь-які правила у ліцензійних договорах, у правилах схем, що застосовуються платіжними картковими схемами, та у договорах, укладених між еквайрами та отримувачами платежів, які перешкоджають тому, щоб отримувачі платежів інформували платників про міжбанківські комісії та комісійні збори торговців за обслуговування.

3. Параграфи 1 та 2 цієї статті не обмежують правила щодо зборів, знижок або інших механізмів мотивування, як визначено у Директиві 2007/64/ЄС і Директиві 2011/83/ЄС.

Стаття 12

Інформація про окремі операції з використанням платіжних карток, яка надається отримувачу платежу

1. Після виконання окремої карткової платіжної операції надавач платіжної послуги отримувача платежу повинен надати отримувачу платежу таку інформацію:

- (a) дані, що дають змогу отримувачу платежу ідентифікувати операцію з використанням платіжної картки;
- (b) суму платіжної операції у валюті, в якій кошти зараховані на платіжний рахунок отримувача платежу;
- (c) суму будь-яких зборів із операції з використанням платіжної картки, з окремим зазначенням комісійного збору торговців за обслуговування та суми міжбанківської комісії.

За попередньою чіткою згодою отримувача платежу інформацію, зазначену в першому підпараграфі, може бути згруповано за брендом, застосунком, категоріями платіжних інструментів та ставками міжбанківських комісій, що застосовуються до операції.

2. Договори між еквайрами та отримувачами платежів можуть містити положення про те, що інформація, зазначена в першому підпараграфі параграфу 1, або доступ до неї надається

періодично, принаймні один раз на місяць, та в узгоджений спосіб, що дає змогу отримувачам платежів зберігати та відтворювати інформацію в незмінному вигляді.

ГЛАВА IV ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 13

Компетентні органи

1. Держави-члени призначають компетентні органи, уповноважені забезпечувати дотримання положень цього Регламенту, і забезпечують надання їм повноважень проводити розслідування та повноваження у сфері правозастосування.
2. Держави-члени можуть призначити наявні органи діяти як компетентні органи.
3. Держави-члени можуть призначити один або кілька компетентних органів.
4. Держави-члени повідомляють Комісію про такі компетентні органи до 9 червня 2016 року. Вони невідкладно повідомляють Комісію про будь-які подальші зміни, що стосуються таких органів.
5. Призначеним компетентним органам, зазначеним у параграфі 1, повинні бути надані достатні ресурси, необхідні для виконання ними своїх обов'язків.
6. Держави-члени повинні вимагати від компетентних органів проведення дієвого моніторингу дотримання відповідності цьому Регламенту, зокрема, для протидії спробам надавачів платіжних послуг ухилятися від виконання положень цього Регламенту, та вживають усіх необхідних заходів для забезпечення виконання положень цього Регламенту.

Стаття 14

Санкції

1. Держави-члени встановлюють правила щодо санкцій за порушення цього Регламенту та вживають усіх необхідних заходів для забезпечення їх застосування.
2. Держави-члени повідомляють Комісію про відповідні положення до 9 червня 2016 року, а також невідкладно повідомляють про будь-які подальші зміни, що стосуються таких положень.

Стаття 15

Процедури позасудового врегулювання скарг та відшкодування збитків

1. Держави-члени забезпечують та заохочують застосування відповідних і дієвих процедур позасудового врегулювання скарг і відшкодування збитків або вживають еквівалентних заходів для врегулювання спорів, що виникають на підставі положень цього Регламенту між отримувачами платежів та їхніми надавачами платіжних послуг. Для цих цілей держави-члени за необхідності призначають наявні органи або утворюють нові органи. Такі органи повинні бути незалежними від сторін спору.
2. Держави-члени повідомляють Комісію про назви таких органів до 9 червня 2017 року. Вони невідкладно повідомляють Комісію про будь-які подальші зміни, що стосуються таких органів.

Стаття 16

Універсальні картки

1. Для цілей цього Регламенту, до внутрішньодержавних платіжних операцій, які платіжна карткова схема не ідентифікує як операції з використанням дебетових або кредитних карток,

застосовують положення про дебетові картки або про операції з використанням дебетових карток.

2. Як відступ від параграфа 1, до 9 грудня 2016 року держави-члени можуть встановити частку не більше ніж 30% від внутрішньодержавних платіжних операцій, зазначених у параграфі 1 цієї статті, які вважають еквівалентними операціям з використанням кредитних карток, до яких застосовують граничну ставку міжбанківської комісії, встановлену в статті 4.

Стаття 17

Положення про перегляд

До 9 червня 2019 року Комісія подає Європейському Парламенту і Раді звіт про застосування цього Регламенту. У звіті Комісії особлива увага приділяється питанням доцільності рівнів міжбанківських комісій та механізмів стимулювання, таких як збори, з урахуванням використання та вартості різних платіжних засобів, рівня входу на ринок нових учасників, нових технологій та інноваційних бізнес-моделей на ринку. Оцінювання повинне стосуватися, зокрема, таких питань:

- (a) змін у розмірі ставок комісійних зборів для платників;
- (b) рівня конкуренції серед надавачів платіжних карток та платіжних карткових схем;
- (c) впливу на витрати для платника та для отримувача платежу;
- (d) рівнів переносу витрат торговців на споживачів у результаті зниження ставок міжбанківських комісій;
- (e) технічних вимог та їх впливу для всіх залучених сторін;
- (f) впливу кобейджингу на зручність використання, зокрема, для осіб похилого віку та інших уразливих користувачів;
- (g) впливу на ринок внаслідок вилучення корпоративних карток з глави II шляхом порівняння ситуації в державах-членах, де додаткові комісії заборонені, із ситуацією в державах-членах, де додаткові комісії дозволені;
- (h) впливу на ринок окремих положень щодо міжбанківських комісій за внутрішньодержавні операції з використанням дебетових карток;
- (i) розвитку транскордонного еквайрингу та його впливу на єдиний ринок шляхом порівняння ситуації з картками з фіксованими граничними ставками комісії та ситуації з картками без фіксованих граничних ставок комісії задля забезпечення можливості з'ясування того, яка міжбанківська комісія застосовується до транскордонного еквайрингу;
- (j) практичного застосування правил відокремлення платіжної карткової схеми та процесингу, а також необхідності перегляду правового аспекту розділення;
- (k) залежно від впливу статті 3(1) на фактичну суму міжбанківських комісій за операції з використанням дебетових карток, що мають середню та високу вартість, можливої потреби перегляду цього параграфа за умови потреби в обмеженні граничної ставки комісії сумою 0,07 євро або 0,2% від вартості операції.

Комісія, у відповідних випадках, додає до звіту законодавчу пропозицію щодо можливих змін максимальних ставок міжбанківських комісій.

Стаття 18

Набуття чинності

1. Цей Регламент набуває чинності на двадцятий день після його публікації в *Офіційному віснику Європейського Союзу*.

2. Він застосовується з 8 червня 2015 року, за винятком статей 3, 4, 6 та 12, які застосовуються з 9 грудня 2015 року, та статей 7, 8, 9 і 10, які застосовуються з 9 червня 2016 року.

Цей Регламент обов'язковий у повному обсязі та підлягає прямому застосуванню у всіх державах-членах.

Вчинено у Страсбурзі 29 квітня 2015 року.

За Європейський Парламент

Президент

M. SCHULZ

За Раду

Президент

Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA

⁽¹⁾ [ОВ С 193, 24.06.2014, с. 2.](#)

⁽²⁾ [ОВ С 170, 05.06.2001, с. 78.](#)

⁽³⁾ Позиція Європейського Парламенту від 10 березня 2015 року (ще не опубліковано в Офіційному віснику) та Рішення Ради від 20 квітня 2015 року.

⁽⁴⁾ Директива Європейського Парламенту і Ради 2007/64/ЄС від 13 листопада 2007 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку, про внесення змін до директив 97/7/ЄС, 2002/65/ЄС, 2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС та про скасування Директиви 97/5/ЄС ([ОВ L 319, 05.12.2007, с. 1.](#)).

⁽⁵⁾ Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 924/2009 від 16 вересня 2009 року про транскордонні платежі в Співтоваристві та про скасування Регламенту (ЄС) № 2560/2001 ([ОВ L 266, 09.10.2009, с. 11.](#)).

⁽⁶⁾ Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 260/2012 від 14 березня 2012 року про встановлення технічних і бізнес-вимог до кредитних переказів і прямого дебетування в євро та про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 924/2009 ([ОВ L 94, 30.03.2012, с. 22.](#)).

⁽⁷⁾ Директива Європейського Парламенту і Ради 2011/83/ЄС від 25 жовтня 2011 року про права споживачів, про внесення змін до Директиви Ради 93/13/ЄЕС та Директиви Європейського Парламенту і Ради 1999/44/ЄС, а також про скасування Директиви Ради 85/577/ЄЕС та Директиви Європейського Парламенту і Ради 97/7/ЄС ([ОВ L 304, 22.11.2011, с. 64.](#)).

⁽⁸⁾ Директива Європейського Парламенту і Ради 2009/110/ЄС від 16 вересня 2009 року про започаткування та здійснення діяльності установами-емітентами електронних грошей і пруденційний нагляд за ними, про внесення змін до Директив 2005/60/ЄС і 2006/48/ЄС та про скасування Директиви 2000/46/ЄС ([ОВ L 267, 10.10.2009, с. 7.](#)).

⁽⁹⁾ Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1093/2010 від 24 листопада 2010 року про Європейський наглядовий орган (Європейський орган банківського нагляду), про внесення змін до Рішення № 716/2009/ЄС та про скасування Рішення Комісії 2009/78/ЄС ([ОВ L 331, 15.12.2010, с. 12.](#)).